

موسویان: صلح در سوریه و خاورمیانه وابسته به حل اختلافات ایران و عربستان سعودی است

حسین موسویان، مذاکره کننده هسته‌ای پیشین کشورمان با انتشار مقاله‌ای در نشریه هافینگتون پست اشاره کرده که حل اختلافات میان ایران و عربستان سعودی برای آینده صلح در سوریه و کل خاورمیانه بسیار اهمیت دارد و تنها در آن صورت است که خلاءهای منطقه‌ای پر خواهند شد.

به گزارش سرویس بین‌الملل خبرگزاری آنا، عضو ارشد پیشین تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران با اشاره به اولین تجربه حضور ایران در نشست بین‌المللی پیرامون بحران سوریه می‌نویسد: برای نخستین بار است که مقام‌های ایرانی و سعودی در حال مذاکره بر سر مسئله‌ای منطقه‌ای از زمان ارائه پیشنهاد حسن روحانی، رییس جمهوری ایران در ماه اوت سال ۲۰۱۳ میلادی هستند. او در آن زمان به عربستان سعودی پیشنهاد کرد تا طرفین برای بهبود روابط و ترمیم آن گام‌های استواری بردارند.

موسویان با اشاره به حسن نیت روحانی در تلاش برای ترمیم روابط سرد تهران-ریاض پس از سقوط صدام حسین در عراق از سال ۲۰۰۳ میلادی به این سو می‌نویسد: تنها مدتی پس از انجام مراسم تحلیف حسن روحانی او در نخستین تلاش دیپلماتیک خود محمدجواد ظریف را برای دیدار با مقام‌های کشورهای عربی حوزه خلیج فارس به سفرهای متعددی اعزام کرد. ظریف در آن زمان گفته بود که باور دارد گسترش روابط ایران و عربستان سعودی برای آینده منطقه و جهان اسلام اهمیت زیادی دارد. او خاطر نشان کرده بود که ایران و عربستان سعودی باید به منظور ترویج و تقویت صلح و ثبات در منطقه گام بردارند. وزیر امور خارجه ایران تاکید کرده بود که ایران مایل به برآشتن گام‌های اساسی برای کاهش نگرانی همسایگان جنوبی خود در خلیج فارس درباره توافق هسته‌ای و دوران پس از آن است.

موسویان در ادامه اشاره می‌کند که اعزام حسین امیرعبداللهمیان، معاون وزیر امور یکی از اعضای خاندان آل سعود در خارجه برای دیدار با همتای سعودی خود و هم چنین دیدار دوباره ظریف با همتای نیویورک در جریان برگزاری مجمع

عربستانی خود در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۴ عمومی سازمان ملل گفت که میلادی و همچنین حضور ظریف در مراسم تشییع جنازه ملک عبدالله بن عبدالعزیز سعودی ها مایل به نشستن پای میز پادشاه پیشین عربستان در ژانویه ۲۰۱۵ همگی نشانه‌های بارزی از عزم ایران برای مذاکره با ایران نیستند چرا که باور بهبود روابط با ریاض بوده‌اند.

موسویان در ادامه مقاله خود عربستان سعودی را مقصر اصلی رد پیشنهادات ایران بالا را دارد می‌داند و می‌نویسد: سعودی‌ها همه تلاش‌های ایران در مسیر تعامل را رد کرده‌اند.

سعودی‌ها پیش شرط بی‌معنی پایان دادن به مداخلات ایران در کشورهای عربی را مطرح کرده‌اند. این باعث تاسف است که مقام‌های آن کشور رویکردی خصمانه را با ایران در پیش گرفته‌اند. سوزان مالونی، پژوهشگر موسسه بروکینگز در این باره می‌گوید: رهبران عربستان یک کارزار تهاجمی تر دیپلماتیک، اقتصادی و نظامی را با هدف به‌حاشیه‌راندن ایران و دستیابی به اهداف جاه‌طلبانه خود در منطقه اتخاذ کرده‌اند.

موسویان در ادامه با برشمردن دلایل عدم تمایل عربستان به مذاکره با ایران در شرایط کنونی می‌نویسد: دلایل گوناگونی وجود دارند. نخست آن که محمد بن سلمان، پسر بی‌پروای پادشاه کنونی در حال مبارزه برای قدرت و جانشینی پادشاه است. عربستان در جنگ یمن نیز تحت فشار است. علاوه بر این یکی از اعضای خاندان آل سعود در نیویورک در جریان برگزاری مجمع عمومی سازمان ملل گفت که سعودی‌ها مایل به نشستن پای میز مذاکره با ایران نیستند چرا که باور دارند که ایران اکنون در منطقه دست بالا را دارد. آنان احساس می‌کنند که مذاکره با ایران نوعی به‌رسمیت شناختن موضع برتر ایران در منطقه خواهد بود.

موسویان با ارائه راهکارهایی برای بهبود روابط ایران و عربستان سعودی می‌نویسد: یک راه مذاکرات رسمی در سطوح بالا بین وزرای امور خارجه و دیگر نمایندگان ارشد دو کشور است. متأسفانه به نظر نمی‌رسد سعودی‌ها مایل به پیروی از این راه باشند. جایگزین دیگر آن است که مقام‌های پیشین و چهره‌های برجسته غیردولتی دو کشور و کارشناسان ایرانی-سعودی با یکدیگر برای اعتمادسازی گفت‌وگو کنند و به تدریج وضعیت به سمت گفت‌وگوهای رسمی حرکت کند. در این مورد تلاش‌های قابل توجهی صورت گرفته است. یکی از راه‌های دیگر اعزام محرمانه نمایندگان و فرستادگان ویژه است تا تنش میان دو کشور کاهش یابد. در دهه ۹۰ میلادی از این راه در دوران ریاست‌جمهوری آیت‌الله هاشمی رفسنجانی استفاده شده بود و من به عنوان دیپلمات ارشد گام‌هایی را برای بهبود روابط میان تهران-ریاض و توافق طرفین بر روی یک بسته صلح برداشتم.

موسویان در پایان اشاره می‌کند که عربستان سعودی به جای تلاش برای محدود و منزوی کردن ایران در منطقه باید اذعان کند که ایران همسایه آن کشور است و طرفین می‌توانند با یکدیگر در صلح زندگی کنند. او می‌نویسد: همکاری بین دو کشور برای آینده صلح در سوریه و کل خاورمیانه بسیار اهمیت دارد. تنها در آن صورت است که خلاءهای منطقه‌ای پر خواهند شد.